

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudkyň JUDr. Kateřiny Šimáčkové a JUDr. Milady Tomkové v právní věci žalobce: **J. Z.**, zastoupeného Mgr. Jitkou Kapsovou, advokátkou, se sídlem Hodinářská 1523, Uherský Brod, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 9. 6. 2010, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 23. 2. 2011, č. j. 34 Ad 42/2010 - 31,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalovaná **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovené zástupkyni žalobce, Mgr. Jitce Kapsové, advokátce, se sídlem Hodinářská 1523, Uherský Brod, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 800 Kč, která je splatná do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadá rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 23. 2. 2011, č. j. 34 Ad 42/2010 - 31, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 9. 6. 2010, č. j. X, jímž žalovaná zamítla stěžovatelovy námitky a potvrdila rozhodnutí o zamítnutí žádosti o plný invalidní důchod pro nesplnění zákonných podmínek. Napadený rozsudek potvrdil rozhodnutí žalované, neboť konstatoval, že stěžovatelův zdravotní stav byl žalovanou zhodnocen správně a odpovídá do 31. 12. 2009 částečné invaliditě dle § 44 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, a od 1. 1. 2010 invaliditě druhého stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) téhož zákona.

V kasační stížnosti stěžovatel namítl, že v soudním řízení došlo k vadám a že při hodnocení jeho zdravotního stavu vycházel správní orgán ze skutkové podstaty, která neměla oporu ve spisech nebo byla s nimi v rozporu.

Vady soudního řízení před krajským soudem stěžovatel spatřuje v tom, že nebyl řádně poučen o svých právech. Stěžovatel nemá právní vzdělání, a proto měl být zvlášť poučen soudem o tom, že má právo navrhovat a předkládat sám důkazy, respektive, že mohl navrhnout provedení znaleckého posudku znalcem v oboru lékařství, který mohl nezávisle v rámci soudního řízení posoudit zdravotní stav stěžovatele. Nedostatek takového bližšího poučení ze strany soudu v případě, že žalobcem je laik bez právního vzdělání, způsobuje dle stěžovatele jinou vadu řízení před soudem, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé, protože stěžovatel nemohl řádně a úplně uplatnit v řízení před soudem svá procesní práva.

Stěžovatel dále namítl, že se soud ve svém rozhodnutí řídil závěry odborného posudku posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále také „PK MPSV"), který přehodnotil závěry lékařů okresní správy sociálního zabezpečení (dále jen „OSSZ") a žalované a úplně pominul zdravotní stav stěžovatele v poslední době.

Žalovaná ve svém vyjádření vyslovila souhlas se závěry krajského soudu a poukázala na to, že se jedná o dávku podmíněnou nepříznivým zdravotním stavem a v případě, kdy se rozhoduje o nároku na invalidní důchod, je rozhodnutí závislé především na odborném lékařském posouzení.

Z odůvodnění napadeného rozhodnutí krajského soudu vyplývá, že krajský soud vycházel z posudku PK MPSV jako z hlavního podkladu pro své rozhodnutí. Krajský soud odkázal na závěry z tohoto posudku plynoucí a konstatoval, že je PK MPSV v Brně učinila na základě důsledného posouzení zdravotního stavu stěžovatele za použití dostatečného množství podkladů, lékařských zpráv a odborných nálezů. Krajský soud závěry PK MPSV označil jako přesvědčivé s tím, že posudková komise se věcí zabývala pečlivě, posudek je úplný, celistvý a objektivní. Posudková komise ostatně přisvědčila stěžovateli v tom, že se jako závažnější jeví jeho onemocnění dolních končetin, což však nevedlo ke změně stupně invalidity. K námitce stěžovatele, že nebyl vzat v potaz jeho aktuální zdravotní stav, krajský soud vysvětlil, že posudková komise hodnotí zdravotní stav k době vydání napadeného správního rozhodnutí. Pokud po vydání napadeného správního rozhodnutí došlo dle názoru stěžovatele ke zhoršení zdravotního stavu, má možnost podat novou žádost o posouzení stupně invalidity.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s."), a tuto kasační stížnost podal včas (§ 106 odst. 2 a § 35 odst. 8 poslední věta s. ř. s.). V kasační stížnosti uplatňuje stěžovatel námitky z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud pro tyto důvody kasační stížnost shledává přípustnou. Nejvyšší správní soud za této situace napadený rozsudek krajského soudu v mezích řádně

uplatněných kasačních důvodů a v rozsahu kasační stížnosti podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. přezkoumal, přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Ke stěžovatelovým výhradám, že měl být soudem poučen o možnosti požadovat znalecký posudek, pokud nesouhlasil se závěry odborného posudku PK MPSV, Nejvyšší správní soud uvádí, že invalidní důchod je důchodem podmíněným existencí dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Rozhodnutí soudu o přiznání plného či částečného invalidního důchodu jako dávky důchodového pojištění se tedy opírá především o odborné lékařské posouzení, jež je v řízení soudním primárně zákonem svěřeno Ministerstvu práce a sociálních věcí, které za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). Tyto posudkové komise jsou oprávněny nejen k celkovému přezkoumání zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti pojištěnců, rovněž však k posouzení poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti a k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku. Tyto posudky pak soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených ustanovením § 77 s. ř. s. Přitom však takový posudek, který zcela splňuje požadavek celistvosti, úplnosti a přesvědčivosti, bývá zpravidla důkazem stěžejním. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky posudkových komisí spočívá pak v tom, aby se posudková komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především pak s těmi, které namítá účastník soudního řízení uplatňující nárok na důchod podmíněný dlouhodobým nepříznivým zdravotním stavem, jakož i v tom, zda podaný posudek obsahuje náležité odůvodnění posudkového závěru tak, aby byl tento závěr přesvědčivý pro soud, který nemá ani nemůže mít odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity (ať plné či částečné) závisí především.

Krajský soud proto nepochybil, pokud vycházel ve svém rozhodnutí z posudku PK MPSV; tato komise totiž ve svém posudku nepominula žádné z potíží udávaných stěžovatelem, resp. potíže, o nichž byly doklady ve zdravotnické dokumentaci. Takové opomenutí ostatně nenamítal ani stěžovatel, pouze se lišil ve svém subjektivním hodnocení závažnosti těchto problémů. O obsahu posudku PK MPSV nemohla s ohledem na absenci výhrad vůči jeho úplnosti vzniknout ani pochybnost, která by odůvodňovala přibrání znalce v oboru posudkového lékařství. Výhrady stěžovatele vůči posudku PK MPSV se vztahovaly pouze k důrazu, který PK MPSV přikládala jednotlivým diagnózám a rozsahu provedených vyšetření. V takovém případě krajský soud nemohl stěžovatele poučit o možnosti požadovat provedení znaleckého posudku, neboť posouzení znalcem v tomto případě nebylo důvodné.

Rovněž skutečnost, že žalovaná vycházela ze závěrů lékaře OSSZ a ČSSZ, které pak byly revidovány posudkem PK MPSV, není důvodem zrušení napadeného správního rozhodnutí. Nejvyšší správní soud již v obdobných případech konstatoval, že „důvodu kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., spočívajícího v tom, že správní orgán pro skutkovou podstatu, z níž vycházel, neměl oporu ve spisech, nelze ve věci týkající se dávky důchodového pojištění podmíněné zdravotním stavem přisvědčit, jestliže Česká správa sociálního zabezpečení ve svém rozhodnutí vycházela z posudku podaného posudkovým lékařem příslušné správy sociálního zabezpečení“ (srov. rozsudek ze dne 11. 11. 2003, č. j. 5 Ads 15/2003 - 60, publikovaný pod č. 176/2004 Sb. NSS). PK MPSV sice revidovala závěry lékaře OSSZ (shledala jinou rozhodující příčinu nepříznivého

zdravotního stavu), avšak procentuálně se pokles pracovní schopnosti nezměnil, tedy změna neměla dopad na zařazení stěžovatele do jiné kategorie invalidity. Krajský soud tedy postupoval správně, pokud shledal postup a závěry žalované jako souladné se zákonem.

Základní nedostatek posudku PK MPSV pak stěžovatel spatřoval v tom, že posudková komise neprovedla jeho aktuální lékařské vyšetření (zejména vyšetření magnetickou rezonancí) a že nepřihlédla k vývoji jeho zdravotního stavu v poslední době. Tuto výtku správně vypořádal krajský soud v napadeném rozsudku, když poukázal na to, že posudková komise hodnotí zdravotní stav k době vydání napadeného správního rozhodnutí. Nejvyšší správní soud k tomu dodává, že tento závěr vyplývá z § 75 odst. 1 s. ř. s., který stanoví, že při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Stěžovatel taktéž upozornil na chyby v psaní, neboť PK PMSV nesprávně uvedla v posudku pro rok 2009 zařazení jeho postižení do kapitoly XI, oddílu A, položky 8 písm. e) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., přičemž soud v odůvodnění napadeného rozsudku již toto označení uvedl správně. Závažnější chyba je pak v části odůvodnění rozsudku i posudku PK MPSV ohledně hodnocení zdravotního postižení stěžovatele pro rok 2010 (zařazeno do kapitoly VI, položky 9 písm. c) přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb.). Citovaná položka pak odpovídá míře poklesu pracovní schopnosti 60 - 70 %, přičemž odůvodnění v posudku i míra poklesu pracovní schopnosti odpovídá položce 9 písm. b). Z kontextu celého posudku PK MPSV vyplývá, že došlo k chybě v psaní a správně mělo být v závěru posudku uvedeno posudkové zhodnocení zařazením postižení do kapitoly VI, položky 9 písm. b) přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb. Popsanou chybu v psaní pak do svého odůvodnění převzal i krajský soud. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že případné zrušení napadeného rozsudku pro tuto popsanou chybu v psaní není na místě, neboť nezpůsobuje nezákonnost celého rozsudku.

I přes uvedené chyby v psaní v rámci odůvodnění rozsudku a posudku PK MPSV Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že se krajský soud v napadeném rozsudku nedopustil pochybení, pro něž by bylo na místě tento rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení, proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. Žalované rovněž právo na náhradu nákladů nenáleží, neboť přiznání nákladů řízení správnímu orgánu ve věcech důchodového pojištění je podle § 60 odst. 2 s. ř. s. vyloučeno. Proto Nejvyšší správní soud rozhodl, že žalovaná, přestože měla ve věci plný úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Stěžovateli byla usnesením Krajského soudu v Brně č. j. 34 Ad 42/2010 - 41 ze dne 19. 4. 2011 ustanovena pro řízení o kasační stížnosti zástupkyně Mgr. Jitka Kapsová, advokátka, se sídlem Hodinářská 1523, Uherský Brod. Té Nejvyšší správní soud přiznal podle § 35 odst. 8 s. ř. s. odměnu za jeden úkon právní služby, který spočívá v sepsání písemného podání soudu týkajícího se věci samé podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění účinném k datu provedení úkonu. Ustavená

advokátka svým přípisem ze dne 14. 6. 2011 požaduje po soudu odměnu za dva úkony právního zastoupení po 1000 Kč, aniž by upřesnila, v čem tyto dva úkony mají spočívat a proč by odměna za jeden úkon měla činit 1000 Kč. Nejvyšší správní soud v této souvislosti uvádí, že podle § 11 odst. 1 písm. b) citované vyhlášky mimosmluvní odměna náleží za první poradu s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení, je-li klientovi zástupce ustanoven soudem. Na rozdíl od § 11 odst. 1 písm. a) citované vyhlášky, kdy na základě smlouvy o poskytnutí právních služeb náleží odměna již za samotné převzetí a přípravu zastoupení, ustanovení § 11 odst. 1 písm. b) citované vyhlášky vyžaduje první poradu s klientem. Ustanovená advokátka však netvrdila ani nedoložila, že by se s klientem v souvislosti s převzetím zastoupení a přípravou kasační stížnosti sešla. Nejvyšší správní soud tedy úkony deklarované zástupkyní stěžovatele posoudil jako jeden úkon právní služby a za něj přiznal odměnu. Tato odměna je podle § 9 odst. 2 ve spojení s § 7 cit. vyhlášky stanovena ve výši 500 Kč za jeden úkon právní služby. Dále náleží ustanovené zástupkyni stěžovatele paušální náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Celkem Nejvyšší správní soud přiznal ustanovené zástupkyni na odměně za zastupování a náhradě hotových výdajů 800 Kč, s přihlédnutím k tomu, že ustanovená zástupkyně není plátcem daně z přidané hodnoty. Pro zaplacení odměny soud stanovil přiměřenou lhůtu.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. srpna 2011

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu